

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології

До 35-річчя кафедри культурології

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

**Альманах наукового товариства "Афіна"
кафедри культурології**

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
"Культуротворчий потенціал молоді і перспективи культурної
інтеграції людства у XXI століття"*

15-17 листопада 2006 року

Випуск 5

Заснований в 2000 році

Рівне – 2007

Актуальні питання культурології: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології: Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції „Культуротворчий потенціал молоді і перспективи культурної інтеграції людства у XXI століття”. – Випуск 5. – Рівне: РДГУ, 2007. – 181 с.

Виткалов В.Г. - **Головний редактор:**
- кандидат педагогічних наук, професор, зав. кафедри культурології РДГУ (голова редколегії)

Редакційна колегія:

Афанасьєв Ю.Л. - доктор філософських наук, професор ДАКККіМ (Київ);
Баканурський А.Г. - доктор мистецтвознавства, професор (Одеса);
Воробйов А.М. - кандидат педагогічних наук, професор РДГУ;
Граб О.В. - кандидат мистецтвознавства, доцент, куратор студентського наукового товариства „Афіна” РДГУ;

Дем’янчук О.Н. - доктор педагогічних наук, професор Волинського державного університету ім. Лесі Українки;
Жилиук С.І. - доктор історичних наук, професор РДГУ;
Кралуц П.М. - доктор філософських наук, професор НУ „Острозька академія”;
Круль П.Ф. - доктор мистецтвознавства, професор НУ ім.В.Стефаніка (Івано-Франківськ);

Кушнарєнко Н.М. - доктор педагогічних наук, професор (ХДАК);
Постоловський Р.М. - кандидат історичних наук, професор РДГУ, Заслужений діяч науки і техніки України;

Стоколос Н.Г. - доктор історичних наук, професор РДГУ;
Поніманська Т.І. - кандидат педагогічних наук, професор РДГУ;
Троян С.С. - доктор історичних наук, професор РДГУ;
Уланова С.І. - доктор філософських наук, професор ДАКККіМ (Київ);
Швецова-Водка Г.М. - доктор історичних наук, професор РДГУ.

Рецензенти:

Арцишевський Р.А. - доктор філософських наук, професор Волинського державного університету ім. Лесі Українки ;
Брилін Б.А. - доктор педагогічних наук, професор Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського.

Науковий редактор – **проф. Виткалов В.Г.**
Упорядники випуску – **проф. Виткалов В.Г., Граб О.В.**

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 9 від 29.12.2005 р.).

Відповідальність за достовірність представленої матеріалу, а також за точність наведених цитат, імен, дат тощо несуть автори. Редакція залишає за собою право корегувати матеріали. Рукописи не рецензуються й авторам не повертаються. Редакція може й не поділяти точку зору авторів.

людина – це унікальна неповторність, кожна нація – цілий світ зі своїми підвалинами, зі своїм генофондом, зі своїм своєрідним обличчям – культурою.

Джерельні приписи

1. Кулік В., Голобуцька Т., Голобуцький О. Молода Україна: сучасний організований молодіжний рух та неформальна ініціатива: Дослідження. – К.: Центр дослідження проблем громадянського суспільства, 2000.
2. Масенко Л. Т. Мова і політика. – К., 1999.
3. Матвеева Л. Л. Культурологія. – К.: Либідь, 2005.
4. Мартос С.А. Сленг як складова молодіжної субкультури // Південний архів. Філологічні науки: Збірник наукових праць. Випуск XXI. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2003. – С.111-114.
5. Чорненко Я. Я. Культурологія. Теорія. Практика. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 392 с.

УДК 130. 2: 371. 83

Карпович К.П. – *ст. V курсу спец. „Культурологія” РДГУ*
н.к. – *канд. іст. наук, доц. Черепуха Л.О.*

САКРАЛЬНА ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА У КОНТЕКСТІ ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ

XX століття завершилося секуляризацією суспільного життя, з якого витіснена релігія. Це означає, що релігія як світогляд і як інститут остаточно втратила свою роль у політичній, соціальній і культурній сферах. Вона стала приватною справою людини. Сучасне суспільство зорієнтоване насамперед на матеріальні цінності. Професійна діяльність і соціальний статус людини переважно не залежать від світогляду, релігійної віри, моральних канонів, талантів і особистих нахилів, а залежать від здатності ввійти в глобальний економічний розвиток. У досекулярний період релігія виконувала подвійну функцію. З одного боку, вона була ідеологією, і як така давала сакральну санкцію соціальному устрою, визначала мораль, мотивувала діяльність людини й одухотворяла суспільство. З іншого боку, вона вказувала людині на вічні духовні цінності, які ніколи не минають, і тим самим надавала їй існуванню на землі трансцендентну глибину, тобто потойбічне існування в іншому світі, окреслювала моральний сенс земного буття.

Сьогодні релігія перестала бути соціально корисною, вона стала непотрібною для секуляризованого суспільства. На зламі тисячоліть ми стали свідками й учасниками парадоксу: з одного боку, релігія викинута із суспільного життя, а з іншого – вона присутня в суспільстві і в історії через людину, бо має справу з вічним у людині. Місце релігії ніхто не може зайняти, тому що тільки вона може дати відповідь на запитання людини про її ставлення до Бога і до її подібних. Тому, будучи викинута із суспільного життя, релігія все ж таки залишається в ній. Конфлікт між сакральною і секуляризованою культурами продовжується. Його сутність полягає в тому, що це є конфлікт між світом, що самоствердився, і реальністю потойбічного Буття – як в індивідуальному плані, так і в космічному, або всесвітньому масштабі. Це зіткнення відбувається у людській свідомості й душі, а значить, і в суспільній свідомості. Тому зрушення, котрі відбуваються нині, безпосередньо впливають на ціннісну свідомість молоді [4].

Проблема полягає в тому, що багато з тих цінностей, які виховувало радянське суспільство, поступово почали змінюватися, бо нові соціальні, культурні, економічні умови вимагають від людини таких якостей, як готовність до ризику й особиста відповідальність за свої вчинки, уміння швидко пристосовуватися до нового способу життя, готовність наполегливо працювати заради досягнення добробуту та успіху [5]. Тому метою роботи є визначення ролі релігії та сакральної художньої культури у формуванні цінних орієнтацій сучасної молоді.

Нині ця проблема привертає увагу багатьох дослідників. Зокрема Боришевський М. і Левковська Н. у своїх дослідженнях аналізують значення духовних цінностей у встановленні та розвитку особистості й визначають динаміку ціннісних орієнтацій сучасної молоді [2, 5]. Особливої уваги заслуговує праця Єленського В., у якій досліджується релігія та її вплив на формування духовних цінностей людей [4].

Система цінностей – це результат духовної роботи суспільства та діюча сторона суспільної свідомості, узяті в єдності всіх її форм. Вона певним чином пронизує всі форми суспільної свідомості, об'єднуючи певні інтереси різними ідейними, моральними та естетичними засобами, і стає важливим джерелом безпосередніх мотивів поведінки, стимулів людської діяльності.

Ціннісні орієнтації – це „соціальні, економічні, політичні, моральні, релігійні, естетичні, гносеологічні та ідеологічні засади оцінювальних суджень суб'єкта про оточуючу дійсність, ті чи інші її сторони, сфери, об'єкти, які утворюють змістову сторону спрямованості особистості” [7, с.342]. Це явище динамічне, оскільки кожне нове покоління засвоює цінності попереднього крізь призму власного сприйняття, додаючи свої цінності. Звичайно, процес зміни ціннісних орієнтацій безпосередньо пов'язаний із змінами в економічному, культурному, політичному та інших сферах життя суспільства певної країни.

Стан духовної культури і моралі суспільства як у цілому світі, так і в Україні, викликає занепокоєння. Руйнування усталених духовних цінностей стало наслідком прагматизації життя, пропаганди насилля, нехтування правовими, моральними, соціальними нормами і виростило до масштабів глобальної соціальної проблеми.

Відсутність у частини молоді навичок конструктивного спілкування, загальних принципів розуміння сутності найпростіших соціальних та культурних процесів і явищ призводить до конфліктів, стресових ситуацій, неадекватної соціальної поведінки і, як наслідок, до „втечі від реальності” в алкоголізм, наркоманію, віртуальне комп’ютерне середовище [1].

Побудова нового демократичного, гуманного суспільства, яке орієнтується на високі національні й загальнолюдські цінності, набуває насамперед виховного характеру. Особливо це стосується молоді, яка в недалекому майбутньому відстоюватиме та примножуватиме здобутки нашої незалежної України. Зараз, в умовах економічної і духовної кризи, відбувається інтенсивний процес соціальної й моральної деградації частини молоді, надмірного захоплення негативними формами комерційного бізнесу і низькопробною зарубіжною культурою. Відтак притуплюються природні потреби в пізнанні, втрачається інтерес до чесної праці, знецінюються духовні ідеали [2].

З огляду на це актуальним і своєчасним є формування цілісної, духовно зрілої особистості – громадянина України – шляхом пізнання й засвоєння сучасною молоддю багатовікових надбань художньої культури, зокрема сакральної.

Одну з важливих ролей у формуванні ціннісних орієнтацій сучасної молоді відіграє сакральна художня культура. Адже саме вона формує у молоді знання про розвиток української культури, кращі моральні якості, національну свідомість, виховує інтерес до мистецтва України, повагу до історичного минулого нашої Батьківщини. Сьогодні в Україні відбувається розбудова держави. Орієнтація на якісно новий стан суспільних відносин в країні призводить до культурної кризи, вихід з якої буде залежати лише від розвитку духовних цінностей [6, с.86].

До сакральної художньої культури відносяться церква, ікона, біблія, які формують ціннісні орієнтації суспільства, зокрема молоді. Церква в третьому тисячолітті не має ні політичної, ні економічної влади, вона сьогодні є всебічно ослабленою. Проте користується найбільшою довірою в суспільстві. Вона є проміжною ланкою між людиною і Богом. Безумовно, храм не є культурним і політичним інститутом, але, як свідчить історичний досвід і сучасність, досить відчутно впливає на всі сфери суспільного життя. Церква завжди закликає людство – поставити Бога в центр свого життя і діяльності, бо тільки пріоритет духовних цінностей над матеріальними може спрямувати людство на правильний шлях розвитку. Місія церкви полягає в служінні спасінню людей для вічного життя, з одного боку, а з іншого – для очищення й освячення світу.

Ікона (образ) – символ Царства Духу, Господа, божественної гармонії, світла, слави Божої і величі, устремління світу, людей до Всевишнього, святості; олюдненого образу Бога. У духовності людини ікона є чимось більшим, ніж просто образом, – вона є віддзеркаленням Божого праобразу. Суть ікони полягає в репрезентації невидимого, що нагадує нам про надприродне і зосереджує нашу увагу на молитві та роздумах [3].

Біблія – це не звичайна книга, ще одна між мільйонами книжок, які з’явилися на світі впродовж віків. Це є книга дуже особлива, книга, у якій записано Слово Боже. Бог і Його слово не є прив’язані до якоїсь однієї культури, мови, одного народу. Бог не ховається від нас за якусь одну географічну обставину чи за одну мову. Кожному з нас Він дає можливість безпосередньо в дуже зрозумілий спосіб своєю рідною мовою сприйняти Його слово. Людство увесь період свого існування сприймає і трактує всі навколишні події через Біблію. Десять заповідей, записаних у Святому Письмі, формують ті духовні цінності, що існують у суспільстві.

Пріоритет духовного, визнання його об’єктивності заперечувалися реаліями суспільного життя, офіційними, ідеологічними догмами. Суспільна система не давала соціального запиту на загальнолюдські цінності – людську культуру, людяність, що й може бути лише як результат духовного освоєння світу, як вираження кращих почуттів, найвищих прагнень згідно з критеріями духовності, морально-етичної, естетичної свідомості. Вона містила лише турботу про підготовку вузьких спеціалістів з технічною, правовою, природничою чи іншою освітою. Тому й проблема серйозних теоретичних розробок щодо формування свідомості молоді, заснованої на загальнолюдських цінностях, дієвого механізму впливу на цей процес за перехідного періоду від однієї системи до іншої потребує найпильнішої уваги та практичних дій [2].

Духовність – це втілення у світоглядних орієнтаціях людини сподівань, прагнень, ідеалів, духу народу, нації, що визначає спрямованість особистісних потреб, бажань і зумовлює настанову на відповідний життєвий вибір. Це осмислення людиною гуманістичного сенсу людської життєдіяльності. Нині є необхідність формування нових ціннісних орієнтацій, нових ціннісних ідеалів, ціннісного світогляду людини, яка буде жити і працювати у XXI столітті в Україні – незалежній європейській державі, де цільові та ціннісні орієнтації сполучатимуть творчість, нові оригінальні ідеї з народними традиціями і культурою.

Сьогодні ми є не лише свідками, але й учасниками кризи моральності і правосвідомості, соціальної нестабільності, політичної дезорієнтації та дестабілізації молоді. Важливим чинником цієї кризи є крах тоталітарної системи, яка формувала у всіх єдину систему цінностей та ціннісних орієнтацій. Пошуки нових орієнтацій ускладнені соціально – економічною кризою, але стають життєво важливими і необхідними засобами опори в життєвих колізіях. Це, звичайно, проблема загальної значущості, бо процес державотворення в Україні висуває на передній план такі спільні для всіх ідеологічні цінності, як патріотизм і громадянськість та їх відображення у свідомості, світогляді та поведінці.

Тому доцільним є сьогодні подальше вивчення ціннісних орієнтацій, а саме духовних, для створення нових підходів у рамках державної політики виховання молоді; на основі набутих знань про релігію, церкву, богослів’я та віруючих формувати власну позицію щодо проблем духовного життя; дотримуватися і виконувати норми законодавства України про свободу совісті, віровизнання та релігійні організації; підтримувати і сприяти відродженню духовно-сакральної культури України, налагодженню постійного діалогу і співробітництва віруючих різних конфесій, людей доброї волі в Україні. Усе це сприятиме розв’язанню багатьох молодіжних проблем сьогодні та проблем нашого

суспільства в майбутньому, тому що життєві цінності молоді „сьогодення” визначатимуть спосіб життя „завтра” [1].

Джерельні приписи

1. Бех І. Духовні цінності в розвитку особистості // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 1. – С.116.
2. Боришевський М. Духовні цінності в становленні особистості громадянина // Педагогіка і психологія. – 1997. – № 1. – С.144.
3. Гуревич П. Культурологія. – М., 2003.
4. Єленський В. Релігія, демократизація та суспільний розвиток в Україні//Релігія і суспільство в Україні: фактори змін. – 1998. – №5. – С.31-47.
5. Левковська Н. Динаміка ціннісних орієнтацій молоді // Політичний менеджмент. – 2006. – № 1 (16). – С.85-93.
6. Попович М. Нарис історії культури України. – 2-е вид., випр. – К., 2001.
7. Социологический справочник / Под общ. ред. В. И. Воловича. – К., 1990.

УДК 291. 5: 37. 032

Загаєвська О. – *ст. спец. „Культурологія”*
РДГУ

н.к. – *ст. викл. Вакульчук М.В.*

ХРИСТІЯНСЬКА ЕТИКА ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ

Майбутнє нашої держави, що має багату тисячолітню християнську культуру, залежить від виховання, від змісту тих цінностей, які закладаються в серця молоді, від усвідомлення ідентичності зі своїм народом, його історією, традиціями, від мудрої книжки, рідного слова.

Враховуючи потребу духовного відродження України, школа покликана забезпечити наповнення всіх ланок навчально-виховного процесу змістом, який би допомагав виховувати душу, чесні і сильні характери, формувати сумління й громадські чесноти: працьовитість, самопожертву, пошану до старших – і спонукав би школярів у єдності з Богом вирости корисними своєму народові.

В основу реформування системи освіти за Державною національною програмою „Освіта” (Україна – ХХІ ст.) покладена духовність. Сьогодні роль релігії у духовному відродженні не викликає сумнівів. Релігійне виховання у школі не суперечить її освітньому характеру і не розглядається як щось окремішне, а як складова частина національного виховання в цілому. У християнській моралі сконцентровані найвищі цінності європейської цивілізації, тому християнські аргументи залишаються найважливішими [10, с.5].

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю пошуку сучасної виховної системи, яка б сприяла вихованню високоморальних людей, здатних до міжкультурної взаємодії та співпраці, до глибокого почуття відповідальності за долю своєї країни та її соціально – економічний розквіт. Актуальним стає питання не лише про цінність виховання, а й про ціннісне навчання, що має кінцевим результатом не стільки знання, скільки формування високодуховної особистості. Тому в ситуації гострого дефіциту ціннісних настанов і орієнтацій християнські моральні цінності, які є основою гуманістичних ідеалів, починають відігравати вагомий роль у сучасному вихованні дітей та молоді. Виникла гостра потреба у визначенні основних засад, цілей, напрямків, змісту, форм і методів формування духовності.

Метою дослідження є аналіз ціннісних орієнтацій сучасної шкільної молоді, визначення та обґрунтування необхідності наповнення шкільного навчально-виховного процесу християнськими цінностями.

В останнє десятиліття ми дедалі більше звертаємося до християнських моральних цінностей як більш стійких, універсальних. Сучасна українська школа також відмовилася від старої системи виховної роботи. Ведуться пошуки нової парадигми.

У школі дитина розглядається як суб’єкт виховання, і це значно змінює ситуацію. Мусимо переосмислити всю концепцію освітньо-виховної роботи. Необхідна її модернізація, а тому і виникла ідея запровадження дисциплін релігійно – християнського спрямування, зокрема такого предмета, як „Християнська етика”, яку не слід трактувати лише як чергову дисципліну, бо хоч вона і починається з пізнання, але її покликання – посіяти в дитину зерна добра. Дух етики повинен охопити весь організм школи [4, с.123].

Сучасна дослідниця М. Швед зазначає: „Поза сумнівом, що в час перемін і пошуків вивчення предмету „Християнська етика” є вкрай актуальним, оскільки саме через опанування його основних принципів і положень ми можемо позитивно впливати на виховний процес. Спробуємо визначити основні позитиви цього процесу. Насамперед, християнська етика дає відповідь на основне питання: „У чому суть і призначення людини”. Вона пропонує чітку програму вдосконалення особистості, серцевиною якої є 10 заповідей. І найголовніше, метою предмета є: плекання духовності української нації, формування людини на засадах християнської моралі, доброти, людяності, милосердя, чесності, працьовитості, виховання духовно багатого особи, яка б усвідомлювала свою відповідальність перед Богом і народом [11, с.6].

Сьогодні наше суспільство ще до кінця не готове прийняти повноцінне релігійне виховання, але робляться певні кроки в цій ділянці.

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО РЕКТОРА 3

Виткалов В.Г., Граб О.В. МОЛОДЬ У СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ ХХІ СТОЛІТТЯ: ЗА МАТЕРІАЛАМИ ДРУГОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ „КУЛЬТУРОТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ МОЛОДІ І ПЕРСПЕКТИВИ КУЛЬТУРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ЛЮДСТВА У ХХІ СТОЛІТТЯ” 4

РОЗДІЛ І. ПРОБЛЕМИ ГЕНЕЗИ КУЛЬТУРИ У МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Шевчук М.В. УКРАЇНСЬКА МЕНТАЛЬНІСТЬ ЯК ЄДНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ТА ІНТЕЛЕКТУ: ДОСВІД ДЛЯ МОЛОДОЇ ГЕНЕРАЦІЇ 7

Корольчук О. І. МОРАЛЬНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ..... 9

Возна Т.О. ЯКІСТЬ ОСВІТИ ЯК ГОЛОВНИЙ ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КУЛЬТУРНОГО РІВНЯ МОЛОДІ..... 10

Кутузова Г. АСПЕКТИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ КЛАСИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ 13

Перець О.М. ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТІВ ВИЩОГО ПЕДАГОГІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ 15

Терновенко Д.С. ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ ТА ЇХ ФОРМУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ГУМАНІСТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ (на прикладі студентської молоді ЛНПУ ім. Т.Шевченка)..... 18

Потапчук Т.В. МОРАЛЬНО-ДУХОВНІ ЦІННОСТІ І ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДНИХ УСТАНОВОК СТАРШОКЛАСНИКІВ 21

Пузиченко Т. ГУРТКИ, ТВОРЧІ ОБ’ЄДНАННЯ ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЯК СФЕРА РОЗВИТКУ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ 23

Терешко Л.В. КУЛЬТУРА ЗДОРОВ’Я СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА ЯК ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ..... 27

Терешко Л.В. КУЛЬТУРА ЗДОРОВ’Я ОСОБИСТОСТІ В ІСТОРІЇ НАУКОВОЇ ДУМКИ..... 30

Семенович О.Л. ІСТОРИОГРАФІЯ ДАВНЬОРУСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ВОЛИНИ..... 33

Шевчук О.В. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З МОЛОДДЮ У КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ РІВНЕНСЬКОЇ „ПРОСВІТИ” 37

РОЗДІЛ ІІ. ДИНАМІКА КУЛЬТУРНИХ ПРОЦЕСІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Шевчук К.С. ЕТИЧНИЙ ВИМІР ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ 39

Виткалов С.В. МОЛОДЬ У КУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ (регіональний аспект) 44

Кузьмук О.М. НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА В УМОВАХ ТВОРЕННЯ ГЛОБАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА 46

М’якота І.В. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕЛІТАРНОЇ КУЛЬТУРИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ТА ЇЇ РОЛЬ У СУСПІЛЬСТВІ..... 48

Шуба А.І. ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РІВНЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ УТВЕРДЖЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ 51

Кучина Н.І. СТАВЛЕННЯ МОЛОДІ ДО СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО ВИДАВНИЦТВА В УКРАЇНІ 54

Швая Д.В. ПРОБЛЕМА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 58

Війтович Г. В. ВПЛИВ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	60
<i>Гумен Ю.В.</i> ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ І СУЧАСНА СТУДЕНТСЬКА МОЛОДЬ	62
<i>Марчук Ю. М.</i> МОРАЛЬНО-ЕТИЧНА ФІЛЬТРАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ЯК КУЛЬТУРОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	64
<i>Кравченко Т.В.</i> ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ.....	67
<i>Вакульчук М.В.</i> МАЙСТЕРНІСТЬ ТА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ	69
<i>Старенька О.О.</i> ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ (на прикладі художньо-педагогічного факультету РДГУ).....	73
<i>Шеретюк Р.М.</i> РЕЛІГІЙНИЙ ФАКТОР У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	74
<i>Куліда К.М.</i> ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ: СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ.....	76
<i>Пшебільська Л.Г.</i> ТЕНДЕНЦІЇ В ЗМІНАХ СТРУКТУРИ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ	78
<i>Хоменко О. В.</i> ЗАПИТИ І ПОТРЕБИ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ (на матеріалах РІС КСУ)	80
<i>Савич К.</i> СЛЕНГ ЯК СКЛАДОВА МОЛОДІЖНОЇ СУБКУЛЬТУРИ.....	82
<i>Карпович К.П.</i> САКРАЛЬНА ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА У КОНТЕКСТІ ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ.....	84
<i>Загаєвська О.</i> ХРИСТІЯНСЬКА ЕТИКА ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	86
<i>Ковальчук Л.М.</i> ХРИСТІЯНСЬКА МОРАЛЬ ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНОГО ТА ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ	89
<i>Миркевич О.В.</i> ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЯК ОСНОВА СОЦІОКУЛЬТУРНИХ РУХІВ.....	91
<i>Кузіч Р.С.</i> МОЛОДІЖНІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ КУЛЬТУРИ.....	93
<i>Гончаров А.О.</i> УПА У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ: МОЛОДІЖНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ	96
<i>Перебийнос С.І.</i> КОМУНІКАТИВНІСТЬ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ: ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗНАЙОМСТВА (на матеріалах РІС КСУ)	98
<i>Заладовська О. В.</i> СТУДЕНТСЬКИЙ ШЛЮБ: ПОГЛЯД МОЛОДІ.....	100
<i>Бондарчук А.Я.</i> ВИХОВАННЯ У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ СІМЕЙНИХ ВЗАЄМИН.....	102
<i>Заладовська О.В.</i> ГЕНДЕРНА СТРУКТУРА СІМ'Ї: СОЦІАЛЬНО-Педагогічний АСПЕКТ.....	104
<i>Коберська Т.М.</i> САМОРОЗВИТОК І САМОРЕАЛІЗАЦІЯ МОЛОДІ У СФЕРІ ДОЗВІЛЛЯ.....	106
<i>Левенець М., Старенька О.</i> ЛІДЕРСТВО ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ САМОСТВЕРДЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ	108
<i>Чаус Ю.А.</i> ОБРАЗ РЕЛІГІЙНОСТІ В СТУДЕНТСЬКІЙ СУБКУЛЬТУРІ.....	111

РОЗДІЛ ІІІ. ХУДОЖНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ МОЛОДІ

<i>Деркач М.В.</i> ОСНОВНІ ЗАСАДИ СЕМІОТИКИ ТА ПРОБЛЕМИ МУЗИЧНОЇ ЕСТЕТИКИ	113
<i>Гнатюк В.</i> ОБРАЗ РЕЦИПІЕНТА ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ В АВТОРСЬКІЙ КАРТИНІ СВІТУ (на матеріалі класицизму і бароко).....	115
<i>Кошова І. П.</i> ОСОБЛИВОСТІ СВІТСЬКОГО ПОРТРЕТА ЛІВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ ПЕРІОДУ БАРОКО У КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОГО ОБРАЗОТВОРЕННЯ.....	118
<i>Макотера А.В.</i> РОЗВИТОК ЕСТЕТИЧНИХ ПОЧУТТІВ НА ПРИКЛАДІ РОЗГЛЯДУ ПОРТРЕТНОГО ЖИВОПИСУ УКРАЇНИ ХVІІІ-ХІХ ст.....	120
<i>Бєдакова С.В.</i> ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНІ ЗДОБУТКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРАЗЬКОЇ КОНСЕРВАТОРІЇ КІНЦЯ ХІХ – ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ ХХ СТОЛІТТЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО КУЛЬТУРОТВОРЕННЯ.....	123
<i>Бєлова О. С.</i> НЕОБАРОКО В УКРАЇНСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ 1920-х рр.....	126
<i>Бєлова О. С.</i> КОНЦЕПЦІЯ ДУХОВНОГО ПЕРЕТВОРЕННЯ ОСОБИСТОСТІ: УРОКИ ІСТОРІЇ (на прикладі діяльності українського театру Л. Курбаса).....	128
<i>Шепелева І.А.</i> РОЛЬ УКРАЇНСЬКОГО АНДЕГРАУНДУ В ПОШУКУ ДУХОВНОЇ ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ	131
<i>Парфенюк В.І.</i> ВИХОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ Й ПАТРІОТИЗМУ МОЛОДІ (на прикладі історичного роману Р.Іваничука „Мальви”).....	137
<i>Купець Л.М.</i> ПРОЗОВА ТВОРЧІСТЬ ЮРІЯ АНДРУХОВИЧА ЯК ФЕНОМЕН ПОСТМОДЕРНУ.....	140
<i>Дацик М.В., Левенець М.В.</i> МУЗИЧНИЙ ФОЛЬКЛОР У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ХУДОЖНЬОЇ ПРАКТИКИ: ДО ПИТАННЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ	143
<i>Шемуровська О., Черуха А.А.</i> ФОЛЬКЛОР ЯК ЗАСІБ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ	146
<i>Федоришин М.В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ КОЛЯДНИХ ФОЛЬКЛОРНИХ ФЕСТИВАЛІВ, СВЯТ ТА КОНКУРСІВ НА ВОЛИНІ. 149	
<i>Радковська Л.М.</i> ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНА ТА ВИХОВНА РОЛЬ ДУХОВНОЇ МУЗИКИ.....	151
<i>Соловійов В.А.</i> ПСИХОЛОГО-ЕМОЦІЙНИЙ ЕФЕКТ СПРИЙМАННЯ МУЗИЧНОГО ТВОРУ	154
<i>Довбенчук О.І.</i> ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ НА КРАСЗНАВЧОМУ МАТЕРІАЛІ	157
<i>Глухенький М.Ф.</i> ВИВЧЕННЯ МІЖНАЦІОНАЛЬНИХ ЗВ’ЯЗКІВ УКРАЇНСЬКИХ ХУДОЖНИКІВ- ІМПРЕСІОНІСТІВ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ У РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНО–МИСТЕЦЬКИХ ПРОЦЕСІВ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	159
<i>Власюк Г.І.</i> МУЗЕЄФІКАЦІЯ ЗАМКОВИХ КОМПЛЕКСІВ У КОНТЕКСТІ ВІДРОДЖЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ УКРАЇНИ.....	161
<i>Глуцук О.Г.</i> АМАТОРСТВО ЯК СФЕРА РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДІ	165
<i>Швець Л.В.</i> ТРАДИЦІЇ РОДИННОГО ВИХОВАННЯ: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	167
<i>Помогалова К.В., Аксьонова І.О.</i> РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ (на прикладі Студентського Центру моди Брянківського технолого-економічного технікуму Луганського педагогічного університету імені Тараса Шевченка).....	170
<i>Крайлюк Л.В.</i> ТВОРЧА СПАДЩИНА НІЛА ХАСЕВИЧА У СИСТЕМІ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ	

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології
Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 5

Наукове редагування – проф. *Виткалов В.Г.*
Комп’ютерна верстка та макет – *Кравчук В.Ю.*
Упорядкування і коректура – *Виткалов В.Г., Граб О.В.*
Редактор – *Парфенюк В.І.*
Відповідальна за випуск – *Виткалов В.Г.*

Здано до набору 10.12.2005. Підписано до друку 20.02.2006.
Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк. арк. 21. Наклад 100 прим.

Адреса редакції: Рівне, вул. С.Бандери, 12.
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології. Тел. 8 (0362) 22-20-32

Актуальні питання культурології: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології:
Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції „Культуротворчий потенціал молоді і перспективи культурної інтеграції людства у ХХІ століття”. – Випуск 5. – Рівне: РДГУ, 2007. – 181 с.

ББК 71.0
УДК 168.522